Kelecsényi László

Piaf, a kismadár 2.0

Zenés életrajzi játék

Szereplők

EDIT PIAF
LUCIEN
LEPLÉE
CERDAN
TEO
ÚJSÁGÍRÓ

Író ír. Író drámát ír. Színpadra álmodik egy történetet. Szereplőket alkot, benépesíti velük képzelete terét. Aztán Valóság bácsi közbeszól. Zord Pénzügyes néni közli: ennyi színészt nem lehet fizetni.
Mit tehet az író? Lebutítja a darabját, szereplőket nyír ki, három szerepet oszt egy színészre, a zongoristából fontos szereplőt kreál.
Így talán előadatik a darab. Qui vivra, verra. Magyarul: aki megéri, meglátja.

(Itt hívjuk fel Olvasóink becses figyelmét, hogy eme darab eredeti, kétrészes változata, folytatásokban már megjelent lapunk korábbi számaiban.)

A színpadi tér közepén egy kanapén, takaró alatt fekszik valaki.

Lucien a zongorista bejön, megáll, ránéz a heverő alakra, nem szól semmit, a zongorához megy, leül és elrendezi a magával hozott kottákat. Dúdolgat, aztán rögtönözni kezd valamilyen felismerhető dallamot.

Egyszercsak elege lesz, és megszólal.

LUCIEN Edit, hahó! Hallod, amit mondok? … Ma este fellépésünk lesz. Próbálnunk kellene. *Belekezd egy eléggé ismert Piaf-számba.* Edit, mit csináljak veled? Kukorékoljak? Mindjárt dél van.

A kanapén heverő alak mormol valamit.

LUCIEN Lucien, ezt mondtad tegnap is. Valami újat szeretnék hallani tőled. Például csinálnunk kellene egy dalsorrendet. Ne mindig ugyanaz legyen.

EDIT *felül, talpával a cipőjét keresi* Merde! Hol van az átkozott cipőm?

LUCIEN Honnan tudnám? Tegnap a koncert után nem tartottam veled abba a buliba. Lehet, hogy cipő nélkül értél haza.

EDIT *megtalálja a cipőjét, belebújik* Ne beszélj hülyeségeket! A fürdőszobában van a többi holmim. Majd átöltözöm.

LUCIEN Helyes. Addig is próbáljunk. Mit játszunk ma este? Mivel kezdjünk? *Belevág egy dallamba*

EDIT Ezt semmiképp sem. Talán A légiós...

LUCIEN Persze, A légiós … Na jó. A kedvenced. Nem bánom.

Edit elénekli* A légiós *című dalt

LUCIEN Te, ez egész jó volt. Akkor este ezt nyomjuk először.

EDIT *visszafekszik* Kiszáradtam. Adjál inni valamit. Így nem tudok dolgozni.

LUCIEN Fel kellene kelned. *Vízért megy* Át kellene öltöznöd. *Egy poharat nyújt Editnek* Így nem lehet próbálni se. *Visszamegy a hangszerhez*

EDIT *iszik* Ne oktass. Nem vagy az apám. Ő piszkált folyton. Edit, csináld ezt, Edit, csináld azt. *Gúnyosan* Az én drága jó apám…

LUCIEN Ha már anyád nem törődött veled.

EDIT *miközben ezt a monológot mondja, magára veszi a fogason lógó Piaf-kabátot* Hát ő aztán tényleg nem. Apám elvitt a vidéki rokonokhoz. Leadott nekik, mint egy talált tárgyat. Eleinte tényleg jó dolgom volt. Kényeztettek a lányok, mintha az ő gyerekük volnék. Minden reggel cumisüvegből itattak. Nagyon finom volt. Templomba is jártunk. Olyan szép volt ott minden, a képek, a szobrok, a Jézuska. Aztán kiderült, hogy a cumisüvegben vörösbor van, és én egy bordélyban lakom. A pap azt mennydörögte a szószékről, hogy Isten házában nekünk nincsen helyünk…

Lucien a Mon Dieu című szám bevezetőjét játssza.

EDIT Egy reggel arra ébredtem, hogy nem látok…

Ide kell valami színházszerű jelzés, ami tükrözi Edit állapotát.

EDIT *tapogatódzva lépked* Szaladtak velem az orvosokhoz, még egy kuruzslóhoz is elvittek. Azt mondták, csak a csoda segíthet. Titokban bevittek a kegytemplomba. Imádkozzak! … *Letérdel* Lisieux-i Szent Teréz add vissza a látásom! … Miatyánk, ki vagy a mennyekben… *A színésznő mondhatja tovább is az imát* Akkor kaptam ezt az érmet. *A nyakában lógó éremre mutat* Azóta viselem.

Elhangzik a* Mon Dieu *című szám

EDIT Csoda történt. … csoda! Istenem, újra látok. Látok!
LUCIEN Ismerem ezt a történetet. Már többször elmesélted. Az lenne a csoda, ha készülődnél.

Edit nyelvet ölt Lucienre, majd kiszalad.

LUCIEN Mindig ilyen, megszoktam már. Össze vagyunk mi kötözve. Nem tudnék meglenni a hangja nélkül. *Billentyűzni kezd valamit, aztán el is énekel egy dalt, talán ezt*

Aznavour: She

Alaposan meggondolandó, hogy magyarul énekelje

Edit átöltözve visszatér. Megáll, hallgatja a dal befejezését, majd a végén megtapsolja Lucient

EDIT Bravó, bravó! Ezzel mindig sikered van. Ma is előadod?
LUCIEN Lehetséges. De te miket fogsz még énekelni? Tudod már?
EDIT Majd rögtönzünk. Majd kitalálom, hiszen annyi dalt tudok. Talán azt is eléneklem, amivel felfedeztek.

Lucien belevág a Sous le ciel … című dalba

EDIT Látod, hogy tudod. Ezzel kezdtem, az utcán. Gyerünk!

Elhangzik a Sous le ciel de Paris

Jelezni kell színpadtechnikailag, hogy belemegyünk a múltba.

Miközben szól a dal, a háttérben megjelenik Leplée, a menedzser. Hallgatja a számot, majd, amikor vége, lelkesen tapsolni kezd.

LEPLÉE Bravó, kisasszony! Árulja el nekem, hol szokott fellépni?
EDIT Hogyhogy hol? Néha itt, néha ott. Most éppen ezen a sarkon.
LEPLÉE Itt az utcán? És ez jó magának?
EDIT Nekem az a boldogság, ha énekelhetek. Akárhol.
LEPLÉE Akárhol? Nem hiszem. Mondja, hány éves?
EDIT Tizennyolc… múltam.
LEPLÉE Tizennyolc? … Olyan, mint egy gyerek, egy kisgyerek.
EDIT Hát aztán. Ha gyerek, hát gyerek.
LEPLÉE Tönkreteszi a hangját, meg önmagát is.
EDIT C'est ca.
LEPLÉE Akar nálam énekelni?
ESI Magánál?... Hol?... A lakásán?
LEPLÉE *nevet* A lakásomon? Ugyan, dehogy. Itt a névjegyem.
EDIT Maga… maga Leplée? A bártulajdonos?

LEPLÉE Jöjjön el holnap délután. Majd meglátjuk, mit lehet kihozni magából.

EDIT Kihozni? Minek?

LEPLÉE Egész életében itt akar ácsorogni az utcán? Nem fogok könyörögni. Ha eljön, eljön, ha nem, magának lesz rossz. *Kimegy*

EDIT Istenem! Mit csináljak? Oda menjek? … Énekesnő akarok lenni. Nagy énekesnő szeretnék lenni. Nem érdekel semmi más. Nekem a zene az életem. Ezt akarom. Egyetlen szerelmemet, mindenemet, a zenét.

Elhangzik **A rózsaszínű élet** *című dal*

LUCIEN Szomorú vége lett. Mármint a felfedeződnek.

EDIT Igen. Meggyilkolták. Valami zavaros ügybe keveredett. A rendőrség engem is faggatott. Mit láttam, mit hallottam? Gyanúsítgattak. Nem tudtam semmit. Csak énekeltem. Jól fizettek érte.

LUCIEN Túlélted. Itt vagy. Ma este fellépés.

EDIT Ne gyere folyton ezzel. Megcsináljuk, nyugi.

LUCIEN Jöttek mások. Úgy értem, más férfiak.

EDIT Jöttek, persze, hogy jöttek. Miért mondod ezt? Savanyú a szőlő.

LUCIEN Egy szót se szóltam. Befogom a számat. Emlékezzél csak, amire akarsz. Akikre akarsz.

Játszik valamit. Közben belép Cerdan, a bokszoló.

Színpadi jelzés: megint a múltban vagyunk.

EDIT Amikor megláttam, földbe gyökeredzett a lábam.

CERDAN A fiúk vittek oda, valahol agyon kellett ütni az estét. Mondták, hogy van ott egy csodálatos énekesnő, de én nem szerettem különösebben a zenét.

EDIT Amikor bejött, eltakarta még az égboltot is. Nem tudtam, mi lesz ebből, mi lesz a folytatás?

CERDAN Nem tudtam elképzelni, hogy így énekeljen valaki. *Leül és Editet figyeli*

EDIT Remegett a lábam, amikor belekezdtem. Neki énekeltem, csak neki.

Les amants d'un jour

Edit és Cerdan a közönség felé fordulva mondják a következőket.

CERDAN Lökdöstek a fiúk, hogy mutatkozzam be neki, hiszen végig nekem énekelt, mindenki látta. Odaléptem hozzá. … Marcel vagyok, Marcel Cerdan.

EDIT Nem akarta elengedni a kezemet. Álltunk egymással szemben, mint akiket megbabonáztak.

CERDAN Nem gondoltam semmire. A családomra, a gyerekeimre sem.

EDIT Megszűnt a külvilág, megszűnt minden körülöttem.

CERDAN Ócska kis kávéházakban találkoztunk. Életemben nem jártam efféle helyekre.

EDIT Mondták, hogy nős, hogy több gyereke van. Nem érdekelt. Egyre többet találkoztunk. A szeretője lettem.

CERDAN Elbűvölt ez a kis boszorka. Nem tudtam, mit csinálok. Egészen az ujjai közé csavart.

EDIT Nem igaz. Rosszul mondom. Nem a szeretője voltam. Az egyetlen igazi, nagy szerelmem lett. Nem érdekelt a többi!

CERDAN Mentem utána mindenhová. A világ végére is követtem volna.

EDIT Ott voltam minden meccsén. Eddig nem szerettem a bokszot. Most az lett az életem, hogy neki szorítsak.

Leülnek és egymáshoz fordulnak.

CERDAN Edit, mondanom kell valamit.

EDIT Hozzám költözöl? Tényleg?

CERDAN Nem, Edit. Egyelőre még nem. Tudod, hogy…

EDIT *közbevág* Tudom, szerelmem. Ne beszéljünk róla.

CERDAN Edit, el kell utaznom.

EDIT Hová, szerelmem? Veled mehetek?

CERDAN Amerikába megyek bokszolni. Tudod, hogy nem lehet.

EDIT Tudom. Olyan messzire?

CERDAN Egy nagyon fontos meccsem lesz. Ha nyerek, utána bokszolhatok a világbajnoki címért.

EDIT Megnyered, biztosan megnyered. Imádkozni fogok érted.

CERDAN Ha visszajöttem, kitalálunk valamit, hogyan lehetnénk mindig együtt, hogy ne kelljen bujkálni.

EDIT Marcel, ez igaz? Istenem, de jó lenne!

CERDAN Isten veled, Edit! Drukkolj nekem.

EDIT Imádkozom érted.

Cerdan elmegy. Edit nyugtalanul járkálni kezd. Nem folyamatosan, széttördelve mondja ezt a monológot.

EDIT Istenem, most segíts! … Soha nem szerettem még ennyire senkit sem. … Férfiak jöttek, szeretők mentek. … Volt, amelyiknek már a nevére sem emlékszem. … Bűn ez? … Ha bűn lenne, bocsásd meg nekem, Uram! … Ő azonban … Ő a mindenem. …

Szabad ennyire szeretni valakit? … Nem tudom. … Felesége van, tudom. … Szeretem. … Nem tudok nélküle élni. … Szeretem őt, Istenem! … Bocsásd meg ezt nekem! Bocsásd meg!

La foule (A tömeg)

A rádiószpíker hangját halljuk, miközben Edit összevissza járkál. Lefekszik a kanapéra, a fejére egy párnát szorít, majd hirtelen felkel, egy rózsafűzért vesz a kezébe, letérdel és némán imádkozik.

HANG Kedves hallgatóim, itt kellene lenniük, hogy tudják, mekkora harcot vív egymással ez a két óriás… Amerika bajnoka és a francia bajnok… Már a hetedik menetben járunk, és nem lehet azt mondani, hogy bármelyikük előnyben volna… Már mind a ketten a földre kerültek, de talán Cerdan vezet a pontozóknál … Azt hiszem, ezt a meccset nem az erő dönti el, hanem a szív, az akarat… Cerdan hatalmasat üt, az ellenfél elhajol, aztán Cerdan is kap egyet… Mi lesz ennek a vége? … Kinek a karját emelik föl a végén… Hacsak! … Nem, most megszólal a gong … Egy perc szünet, mindkettőjüket legyezik, mintha Cerdan lenne a frissebb… Valami hatalmas elszántság van a tekintetében… Jön a nyolcadik menet, és a nyolcas Cerdan szerencseszáma… Talán most eldől… Cerdan megy előre, hatalmasat üt… Óriási! … Az ellenfél a padlón… Nagyon nagy ütés volt… Nézek a sarokba… Nem dobják be a törülközőt… A bíró számol … hét, nyolc, kilenc, tíz… Vééége, Cerdan győzött! Győzött! *A hangorkán elnyomja a szpíker hangját*

Lucien valami diadalzenét játszik.

Edit letérdel, megcsókolja a rózsafűzér keresztjét.

EDIT Köszönöm, köszönöm, Uram.

LUCIEN Remélem, most boldog vagy?

EDIT Szeretnék ott lenni, szeretnék a nyakába ugrani, szeretnék… mindent szeretnék…

LUCIEN Csak vigyázz, óvatosan.

EDIT Mit ér az élet, ha folyton óvatosnak kell lennünk? Semmit. Szerelem nélkül nagy semmi az ember. Át kell adni magunkat az érzéseinknek. Olyan egyszerű ez.

LUCIEN Csakhogy mások is vannak a világon. A színpad nem lehet terápia.

EDIT Terápia? Miket hordasz itt össze?

LUCIEN Vedd úgy, hogy nem mondtam semmit.

EDIT A szerelem nem törődik másokkal. Egyszer csak itt van, felkap, magával ragad, s nem tudod már azt sem, hogy te ki vagy, csak az a másik az érdekes. Ő!

LUCIEN Edit, ez nagyon szép gondolat. De az élet mindig áthúzza a számításokat.

EDIT Nem érdekel, nem számít, semmi sem számít…

LUCIEN Edit…

EDIT Hallgass, Lucien, hallgass!

Megszólal a telefon, Lucien felveszi.

LUCIEN Azt mondják, kapcsoljuk be a rádiót. *Megteszi*

RÁDIÓBEMONDÓ … a menetrendszerű gép a rossz látási viszonyok között egy hegynek ütközött. Mentőhajók indultak a túlélők keresésére, de a tragikus balesetet sem az utasok, sem a személyzet nem élte túl. Az áldozatok között van Marcel Cerdan félnehézsúlyú ökölvívó bajnokunk…

EDIT Neee… nem… ez nem lehet. … Ez nem igaz! Mondd Lucien, hogy ez nem igaz. *Odarohan a zongoristához, aki feláll, és magához öleli Editet*

A rádióból közben lassú gyászzene szól.

Edit hangosan zokog. Öklével Lucien mellét veri. Lucien lefekteti Editet a kanapéra és betakargatja. Kikapcsolja a rádiót. Visszamegy a zongorához. Leül. Játszik valamit.

LUCIEN Édes jó Istenem! Miért történik mindez? Miért veszed el tőle azt az embert, aki mindent jelentett számára az egész világon? Én csak tudom, hogy így van. Sok férfit láttam mellette, de senkit sem szeretett így, soha, senkit... És akkor, most …

Megszólal a telefon. Lucien felveszi.

LUCIEN Igen, itt van. Nem tudom adni, nincs olyan állapotban. Különben is újságírókkal most nem beszél.

Leteszi a készüléket, amelyik újra megszólal.

LUCIEN Hiénák! *Felveszi* Sajnos, a művésznő nem tud a telefonhoz jönni… *Hosszan hallgat* Megmondom… Köszönjük, köszönöm az ő nevében is. *Leteszi* Edit! … Tudod, ki hívott? … Hallod, Edit? … Marlene telefonált… Marlene Dietrich.

EDIT *feltápászkodik* Kicsoda?

LUCIEN Marlene Dietrich… Most tette le…

EDIT Nem támasztja föl. Ő sem támasztja föl.

LUCIEN Azt üzente, együtt érez veled.

EDIT Kell lennie valahol egy üveg Remy Martin-nak.

LUCIEN Arról szó sem lehet. … Nem szabad innod, egy kortyot sem. Isten téged azért küldött a Földre, hogy csodában részesítsd az embereket. Túl kell élned ezt a tragédiát, óvnod kell magad. A közönséged imád téged, csak erre szabad gondolnod. Figyelj, Jean Cocteau ezt írta rólad: „Amikor énekelni kezd, valami nagy-nagy forróság hatol belénk. Az énekesnő láthatatlan lesz, nem marad belőle más, csak egy tekintet, két törékeny kéz, vékony ujjak. És a hang csak szárnyal, egyre szárnyal felfelé, önálló életre kel, utat talál Istenhez."

EDIT *befogja a fülét* Ne… nem akarom hallani. … Hogy lehet így tovább élni? … Sehogy.

LUCIEN Jelzem, ma este fellépésünk lesz. Ha lesz egyáltalán.

EDIT Fellépés? … A rivalda előtt olyan, mint a mennyországban lenni. Ünnepelnek, zúg a taps. Csodálatos, gyönyörű lárma. Egy darabig még az öltözőben is hat. De aztán? … Aztán kettenhárman, vagy egyedül…

LUCIEN Hé, rólam megfeledkezel.

EDIT Tudom, tudom. Te mindig ott vagy.

LUCIEN Próbálnunk kell.

EDIT Tudom, próbálni. Hát akkor próbáljunk élni vagy meghalni. Melyik a jobb, Lucien? Te csak tudod.

LUCIEN Te is tudod, Edit. Ez nem kérdés. A közönséged vár téged.

EDIT A közönségem? … A dögevők? … Akik azt lesik, mikor esem össze a színpadon? Meghalok-e nekik előadás közben?

LUCIEN Hagyd ezt abba, kérlek. Inkább énekelj!

A nézőtér felé fordul.

EDIT Hölgyeim és uraim! Ezt a számot most az ő emlékének ajánlom, neki énekelem, ugye, tudják, kinek…

Belekezd egy dalba, de nem tudja végig énekelni. Kirohan a színpadról. Lucien valamit gyorsan zongorázni kezd, majd nemsokára abbahagyja.

HANG Kedves Rádióhallgatók! Hetek óta egy hihetetlen hír tartja lázban a francia könnyűzenei életet. Édith Piaf egy ismeretlen fiatalemberrel lép fel az Olympia színpadán. Egyes források szerint a rajongva szeretett sanzonénekesnő egy szakmai tévedés áldozata lett.

LUCIEN Így kezdődött. Ezt kifogtuk. Mindenhová magával vitte. Később felléptette, mint énekest. Bár ne tette volna. Azt hitte, a fiatal Yves Montand tért vissza hozzá. De hát holt volt ez a fiú attól?

Edit visszatér.

EDIT Merci… Köszönöm a tapsokat. Hölgyeim és Uraim! Egy fiatal tehetséget szeretnék bemutatni önöknek. *Megfogja Teo kezét és szinte vonszolja a közönség elé* Teo, Teo Sarapo… A neve görögül azt jelenti: szeretlek.

Belekezdenek a Mit ér a szerelem című dalba.

Teo azonban nem énekli végig, kiszalad. Edit utána.

Egy újságíró lép a zongoristához, aki kifelé tart a színpadról.

ÚJSÁGÍRÓ Kedves barátom!
LUCIEN Mit óhajt a sajtó?
ÚJSÁGÍRÓ Mondja, mi volt ez?
LUCIEN *széttárja a karját* Itt volt, akkor látta, hallotta.
ÚJSÁGÍRÓ Nem akartam hinni a fülemnek. Ki ez a fiatal gyerek mellette?
LUCIEN A vőlegénye.
ÚJSÁGÍRÓ Hát mégis igaz a pletyka?
LUCIEN Igaz. Össze fognak házasodni.
ÚJSÁGÍRÓ Hihetetlen.
LUCIEN Ez még nem lenne olyan nagy baj. Csak ne énekelne.
ÚJSÁGÍRÓ Hol vannak most?
LUCIEN Valahol vidéken. Elmenekültek Párizsból.
ÚJSÁGÍRÓ Hihetetlen, hihetetlen…

Az újságíró fejcsóválva távozik. Mindketten kimennek.

Edit bejön Teo karján, a fiú leülteti, betakargatja.

EDIT Működik a fűtés? Nézd meg, kérlek. Annyira, de annyira fázom.
TEO Még csak október van. Még nem fűtenek.
EDIT Fázom, hozz még egy takarót.
TEO Már odaadtam, ami van.
EDIT Akkor ölelj még szorosabban. Melegíts föl.
TEO Itt vagyok, kedves.
EDIT Muszáj erőt gyűjtenem. A jövő hónapban fellépésünk lesz Brüsszelben. Telefonált a szervező. Nagyon számítanak ránk.
TEO Még erősödnöd kell. Azt mondták az orvosok…

EDIT Én tudom, mi a jó nekem, azaz nekünk. Menni fog, fellépünk.

TEO Ahogy akarod, ahogy neked a legjobb.

EDIT Teo, tudod mit fogunk csinálni? Utazunk.

TEO Igen, visszamegyünk Párizsba.

EDIT Oda majd később. Előbb elmegyünk Lisieux-be, ahol gyerekkoromban meggyógyultam. Szent Teréz segíteni fog.

TEO Ha akarod.

EDIT Teo, szorítsd meg a kezem, hadd érezzem, hogy szeretsz.

TEO Itt vagyok, veled vagyok.

EDIT Próbálnunk kellene. Van egy új dal, egy új szám. Keresd meg a kottát. Hol van Lucien? Megszökött?

TEO Edit, ne törődj ezzel, még pihenned kellene. Ő Párizsban van.

EDIT Akkor olvassál nekem. Ha megtalálod A kis herceget. Azt a részt, amit a múltkor olvastál nekem.

TEO *lassan olvas* A karomba vettem és úgy folytattam utamat. Meghatottságot éreztem, mintha törékeny kincset vittem volna… Sőt, mintha törékenyebb dolog nem is lett volna a Földön… Néztem ezt a sápadt homlokot, ezt a csukott szempárt, és azt gondoltam magamban, amit látok, az a felszín, ami legfontosabb, az láthatatlan.

Miközben Teo olvas, Editből lassan elszáll az élet.

Teo leteszi a könyvet. Editet nézi.

Hosszú szünet.

Aztán Teo felordít.

TEO Meghalt! … Édes Istenem, add, hogy ne legyen igaz. Nem, ez nem igaz, nem igaz… *Kirohan*

Kis szünet után Lucien visszatér. Megáll Edit előtt.

LUCIEN *a közönséghez* Várjanak, még nincs vége. *A kanapén fekvő színésznőhöz fordul* Bori! Folytatnunk kell. Nincs még vége a darabnak.

BORI *fölkel* Tudom, Kristóf. *Leveti a Piaf-jelmezt. Átváltozik* Te meg mit színészkedsz?! Menj vissza zongorázni.

Kristóf, azaz Lucien visszaül a hangszerhez.

BORI Még egy dal hátra van. Csak egyetlen dal. De ez az én dalom. Csakis az enyém.

Hogy tudd, milyen az élet,
Ismerd meg a szenvedést.
Csak búcsú után
Találhatunk egymásra.

Ki nem ment messze még,
Haza sosem talált.
Mindened add tovább,
Minden úgy lesz tiéd.

Kell egy pohárka bor,
Hogy a szív megszólaljon,
És a szerelmi bú
Nélkül nincsen sanzon.

Ki nem ment messze még,
Haza sosem talált.
Mindened add tovább,
Minden úgy lesz tiéd.

Hogy eljön a halál,
Attól kaland az élet.
Az éj, ha felkiált,
Úgy születik a dal.

Ki nem ment messze még,
Haza sosem talált.
Mindened add tovább.
Minden úgy lesz tiéd.

Vége